

Eğitim Yönetiminin Sosyal Bilimler İçerisindeki Konumunun İncelenmesi

Muharrem Bozkurt

MEB Eğitim Yöneticisi, muharrembozkurt36@gmail.com, ORCID:0009-0001-5231-0209

Ebru Hoş Sarıkaya

MEB Eğitim Yöneticisi, ebruhossarikaya@hotmail.com, ORCID:0009-0004-2261-3243

Ayşe Bozkurt

Sınıf Öğretmeni, aysebozkurt_34@hotmail.com, ORCID:0009-0008-3478-1630

Özet

Bu çalışmanın amacı, eğitim yönetiminin sosyal bilimler içerisindeki konumunun incelenmesidir. Eğitim yönetimi sosyal bilimler alanında müstesna bir yere sahiptir. Fakat sosyal bilimler alanında oluşan yapısal sorunların eğitim yönetimini de etkilediği gözlemlenmektedir. Sosyal bilimlerin yapısal sorunlar yaşamasının temel sebebi, içerisindeki disiplinlerin bizzat kendilerini sorgulamaması ve bu sorgulama neticesinde kavramsal yapılarının yeniden kurulma ihtiyacının giderilmemesidir. Nitekim, bir disiplinin varlık kazanmasıyla birlikte, kendini sorgulaması ve bu sorgulama neticesinde kendisini yeniden yapılandırması beklenmektedir. Bu bakımdan, sosyal bilimler içindeki disiplinlerin varlık kazanması ile kimlik oluşturma ve geliştirme süreçlerinin bilinmesi disiplinin bu süreçte başarılı bir kimlik geliştirmesine katkı sağlanması beklenmektedir. Eğitsel süreçler öğretim programları ve bireysel öğrenme metotları bağlamında eğitim bilimleri dışında düşünülemez. Bu açıdan eğitim bilimlerinin özerk bir formdan oluştuğunu belirtmek mümkündür. Eğitim bilimi alanının metodolojik gelişimi sürecinde bir özgünlük ve özerklik yapısının mevcut olduğu görülmektedir. Ayrıca alanda, eğitsel metodolojik yapılardan kaynaklı ontolojik ve epistemolojik yönelimlerin bulunduğu ve bu yönelimlerin sosyal bilimler bağlamında çoklu disiplinler bakış açısıyla dikkate alındığı gözlemlenmektedir. Eğitim yönetiminde metodolojik yapıya ilişkin izdüşümsel alanlardan bazıları alanın disiplinler durumu, yaygın araştırma konuları, kültürel açıdan uygun uyarlama çalışmalarlarıyla desteklenmekte ve alana kaynaklık teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Eğitim Yönetimi, Sosyal Bilimler, Bilimsel Metot

Examination of the Position of Educational Administration in Social Sciences

Abstract

The aim of this study is to examine the position of educational management in social sciences. Educational administration has an exceptional place in the field of social sciences. However, it is observed that structural problems in the field of social sciences also affect the management of education. The main reason why social sciences experience

structural problems is that the disciplines within them do not question themselves personally, and as a result of this inquiry, the need to re-establish their conceptual structures is not eliminated. As a matter of fact, with the acquisition of a discipline, it is expected to question itself and restructure itself as a result of this inquiry. In this regard, it is expected that knowing the identity creation and development processes of the disciplines in social sciences by gaining existence will contribute to the successful identity development of the discipline in this process. Educational processes cannot be considered outside of educational sciences in the context of educational programs and individual learning methods. From this point of view, it is possible to state that the educational sciences consist of an autonomous form. It is seen that there is a structure of originality and autonomy in the process of methodological development of the field of educational science. It is also observed that there are ontological and epistemological orientations in the field arising from educational methodological structures and that these orientations are taken into account from a multidisciplinary point of view in the context of social sciences. Some of the projective areas related to the methodological structure in educational management are supported by the disciplinary status of the field, widespread research topics, culturally appropriate adaptation studies and constitute a resource for the field.

Key Words: Education, Educational Management, Social Sciences, Scientific Method

Giriş

Eğitsel süreçler öğretim programları ve bireysel öğrenme metotları bağlamında eğitim bilimleri dışında düşünülemez. Bu açıdan eğitim bilimlerinin özerk bir formdan oluştuğunu belirtmek mümkündür.

Eğitim yönetimi ve eğitim bilimi alanının metodolojik gelişimi sürecinde bir özgünlük ve özerklik yapısının mevcut olduğu ve bunun ilerleyen safhada geliştiği görülmektedir (Özdemir, 2017; Takmak, 2019).

Eğitim yönetimi alanında, eğitsel metodolojik yapılardan kaynaklı ontolojik ve epistemolojik yönelimlerin bulunduğu ve bu yönelimlerin sosyal bilimler bağlamında çoklu disiplinler bakış açısıyla dikkate alındığı gözlemlenmektedir (Turan ve diğerleri, 2016).

Eğitim yönetiminde metodolojik yapıya ilişkin izdüşümsel alanlardan bazıları alanın disiplinler durumu, yaygın araştırma konuları, kültürel açıdan uygun uyarlama çalışmalarıyla desteklenmekte ve alana kaynaklık teşkil etmektedir (Aydın ve diğerleri, 2013).

Eğitim bilimlerinde ve eğitim yönetimi alanında diğer taraftan gerçekleştirilen çalışmalarda, Batılı ülkelerdeki araştırmaların benzerlerinin yapılması ya da kopyalanması üzerine dikkat çekilmektedir. Ayrıca, alanda hâkim kavramların daha çok işletme disiplinine ait olduğu belirtilmektedir (Yılmaz, 2018).

Bu tür sorunsal saptamalar, alanın neye hizmet ettiği sorusunu gündeme getirmekte ve araştırmacıları kimliğin sorgulanması ve incelenmesi gerektiğine yöneltmektedir. Oysa, Becher ve Trowler (2001) disiplinlerin, tanımlanabilir kimliklere sahip olduğundan bahsetmektedir.

Özdemir (2018) eğitim yönetimi alanında kullanılan kavramsal çerçevenin, alanla ilişkili diğer disiplinlerden bir araya getirilmesi nedeniyle eğitim yönetiminin bu disiplinlerin ara kesitinde bulunan çok-disiplinli bir bilim olduğunu vurgulamaktadır.

Başka bir deyişle, eğitim yönetimi, Türkiye bağlamında ortaya çıktığı zamandan itibaren kendi özgün kimliğini oluşturma ve geliştirme içerisinde olmasına rağmen, alana yakın olan kamu yönetimi, işletme yönetimi, davranış bilimleri gibi disiplinlerle arasındaki sınırları netleştirememiştir (Özdemir, 2017).

Bununla birlikte eğitim yönetiminin Türkiye bağlamındaki yaklaşık 50 yılı göz önüne alındığında, alanda üretilen bilginin belli konulara yoğunlaşmakta ve gündemde olan popüler konuların dolaşımında tutulmakta olduğu görülmektedir (Turan ve diğerleri, 2016).

Uslu Çetin ve Özdemir (2021), eğitim yönetimi araştırma konularının dağılımında özellikle liderlik ve bağlılık kavramlarının ön plana çıktığını saptamıştır.

Eğitim bilimi ve eğitim yönetimi alanında gelinen noktada, son dönemlerde yönetsel süreçlere ilişkin problemlerin olduğu ve sosyal bilimler disiplininin buna cevap verme çabasında olduğu görülmektedir (Yılmaz, 2016).

Holsti'nin de (1985) belirttiği gibi bir disipline ilişkin düzensizlik, dağınıklık, dar, bölünme, şekillenmemiş çalışma alanı, karmaşa, sözde bilim, özgün olmayan, özerk olmayan, teorik çeşitliliğin zayıf kalmış, bağımsızlığını elde edememiş, kavramsal çerçevesi yerleşmemiş gibi sıfatlar alanı kimliğine ilişkin problemlere dayandırılmaktadır (akt. Özlük, 2016).

Eğitim bilimi ve eğitim yönetimi alanındaki bu durum ise alanda kimlik üzerine çaba göstermenin ve ivedi surette bir kimlik anlayışı oluşturmaın gerekli olduğunu göstermektedir.

Sosyal Bilimlerin Yapı, Kapsam ve Kuramsal Çerçevesi

Sosyal Bilim ve Bilim Kuramı

Merak duygusu ve bilme dürtüsü gereksinimini karşılayabilmek için insanoğlu bilime ihtiyaç duymaktadır. Peki nedir bilim? Genel olarak bilim veya herhangi bir özel bilim, belirli bir kurallar dizisine göre sonsuza kadar devam eden bir süreç olarak tanımlanır (Kaufmann, 1941).

Bilim, hakikat arayışında benimsenen bir süreç veya yöntem olarak ifade edilmektedir. Başka bir tanımda ise bilim, bir gerçeklik hakkında bilimsel yöntemleri işe koşarak bilgi üretme süreci olarak tanımlanmaktadır (Mangal, 2005).

Bilimin ne olduğunu ve ne ile uğraştığını, bilimin kendisi araştırma konusu edinmez. Bu konu ile uğraşan, bilim kuramıdır. Bilim kuramı bu açıdan kapsayıcı bir özelliğe sahiptir (Grünberg & Grünberg, 2013).

Bilim kuramının 20. yüzyılın başlarında ilk defa sınırları açık bir şekilde çizilmiş bir alan haline geldiği, alanın kendine özel ve özgü bir görev ve amaç edindiği, bu şekilde ise bağımsızlığa kavuştuğu belirtilmektedir (Turan, 2014).

Bununla birlikte titiz bir yönetim ile çerçevesi ayrıntılarıyla belirlenmiş bir konu dağarcığına ulaşıldığı ifade edilmektedir (Ströker, 2005). Bu durum aslında bilim kuramının sınırlarının çizilerek bağımsız bir kimlik kazandığını göstermektedir.

Bilim kuramı; bilimin ne olduğu, bilimsel süreçlerin nasıl işlediği, bilim insanların birlikte nasıl çalıştığı, bilimsel çalışmaların topluma ve bilime nasıl yön verdiği gibi konular üzerinde duran bir alandır (McComas ve diğerleri, 1998).

Bilimsel çalışmalar kapsamında çalışmalar ve incelemeler yapan bir araştırmacı, bir bilim dalı içerisinde bilimin kendisini araştırmak istediğinde bilimsel kuram bağlamında bilim felsefesine başvurmaktadır (Turan, 2014).

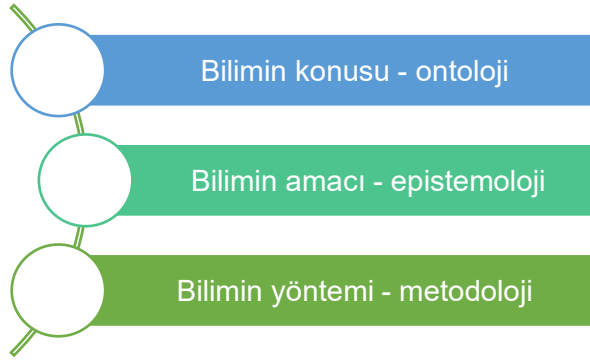
Bilime ilişkin bakış açısı; bilimin konusu olan varlığa ilişkin ontolojik, üretilmesi amaçlanan bilgiye yönelik epistemolojik ve bilgiye ulaşma yöntemlerine ilişkin metodolojik boyutlar ile

şekillenmektedir. Söz konusu boyutlar, dolayısıyla, bilimsel paradigmayı doğrudan etkilemektedir (Dikeçligil, 2015).

Bu bakımdan, bilim felsefesini anlamlandırabilmek için ise sosyal bilimin üç boyutu ele alınmaktadır: Konusu, amacı ve yöntemi. Belirtilen üç boyut bilim felsefesinde sırasıyla ontoloji, epistemoloji ve metodolojiye karşılık gelmektedir (Grünberg & Grünberg, 2013).

Söz konusu boyutlar Şekil 1’de görselleştirilmiştir.

Şekil 1 Sosyal Bilimin Boyutları

Sosyal Bilimin Konusu

Sosyal bilimin diğer bilimlerde olduğu gibi en nihai amacı “bilgi üretmektir”. Bilgi, Platon’dan günümüze kadar literatüre kabul görmüş bir tanıma sahiptir: “Gerekçelendirilmiş/haklılandırılmış doğru inanç” (Lehrer & Paxson, 1969).

Üretilmesi beklenen bilginin konusu ise varlıktır, gerçekliktir, hakikattir. Söz konusu varlık ya da gerçek; evrende şimdiki zamanda var olan, geçmişte var olmuş ve gelecekte var olacak tüm somut nesnelere ve olaylara ilişkin olgulardır (Grünberg & Grünberg, 2013).

Sosyal Bilimin Amacı

Sosyal bilimin amacı, yukarıda belirtildiği üzere varlık, gerçek ya da hakikat üzerine bilimsel bilgi üretmektir. Bilimsel bilgi, bilimsel yöntem kullanılarak elde edilen ilgili bir fenomeni veya davranışı açıklamak için genelleştirilmiş bir yasalar ve teoriler bütünüdür (Turan, 2014).

Bilimsel bilgi ve bilimsel yöntem bağlamında yasalar, fenomenlerin veya davranışların gözlenen kalıplarıdır, teoriler ise altta yatan fenomen veya davranışın sistematik açıklamalarıdır (Bhattacharjee, 2012).

McCain (2015) bilimin kabul gören üç temel işlevini ise olguları açıklama, tahmin etme ve kontrol etme olarak ifade etmektedir. En nihayetinde, bilimin çabası doğaya ve topluma katkı sunmak içindir.

Sosyal Bilimin Yöntemi

Bilimsel yöntem, bilim insanlarının bir olgu, varlık, gerçeklik ya da hakikat hakkında bilgi üretirken izlediği sürecin tümünü ifade eder. Bilimsel yöntemin kapsayıcılığı tüm disiplinleri kuşatır (Turan, 2014).

Bilimsel yöntem, gözlemlerin geçerli bir şekilde nasıl yapıldığı, elde edilen sonuçların nasıl analiz edildiği ve yorumlandığı, bu sonuçların nasıl genelleştirildiği gibi bilimsel bilgi oluşturmak amacıyla standart hale getirilmiş birtakım teknik süreçleri ifade etmektedir (Turan, 2014).

Bilimsel yöntemle, araştırmacılar mevcut teorileri ve daha önce elde edilmiş bulguları bağımsız ve tarafsız bir şekilde test edebilir ve elde ettiği sonuçları ise açık bir şekilde tartışarak yenilik ve değişiklik sunabilir.

Bilimsel yöntem dört temel özelliği karşılamalıdır (Bhattacharjee, 2012):

1) Mantıksal: Bilimsel yolla elde edilen çıkarımlar, akıl yürütme süreçleri ile mantıksal ilkelere dayanır.

- 2) Onaylanabilir: Bilimsel yolla ulaşılan çıkarımlar ve bulgular gözlemlenen kanıtlar ile eşleşir.
- 3) Tekrarlanabilir: Farklı bilim insanları, benzer bir çalışmayı tekrarlayabilir ve aynı olmasa da benzer sonuçlar elde edebilir.
- 4) İncelenebilir: Başvurulan süreçler ve ulaşılan çıkarımlar, başka bilim adamlarının eleştirel incelemesine (akran incelemesi) dayanak olabilir.

Eğitim Yönetiminin Sosyal Bilimler İçerisindeki Konumu

19. yüzyıla kadar bilim ve felsefe arasında önemli bir ayrıma neredeyse hiç gidilmemiştir. Bu tarihten itibaren bugün kültür, insan ya da toplum bilimleri gibi isimler altında toplanan psikoloji, tarih, sosyoloji, ekonomi gibi bilim alanları felsefeden ayrılarak kendilerine özgü varlık alanlarını oluşturmaya başlamıştır (Arslan, 2017).

Bilimler; amacına, yöntemine ve doğasına göre farklı kategorilere ayrılabilir. Ayrıca, bilimsel alanda yaşanan gelişmeler, bilimlerin sınıflandırması sistemini değiştirebilir (Turan, 2014).

Yaygın olarak kabul edildiği şekli ile bilimler üç ana başlık altında sınıflandırılabilir. Formel bilimler, mantık ve matematik gibi alanlar ile mantıksal bağlantı ve çıkarım üzerinde durur. Bu bakımdan bir formel bilimci, önerme ile olgu arasındaki uyuşma durumu ile ilgilenmez (Arslan, 2017).

Doğa bilimleri, doğada gerçekleşen fiziksel olayları ve doğanın çeşitli yönlerini ele almaktadır. Fizik, biyoloji, kimya, meteoroloji, jeoloji gibi bilimler bu kategoride yer alır (Sandstrom, 2012).

Doğa bilimleri; doğru, kesin, deterministik ve bilimsel gözlem yapan kişiden bağımsız olma özellikleri ile insan bilimlerinden ayrılmaktadır. Örneğin, sesi belirli bir ortamda farklı araştırmacılar, farklı zamanlarda ölçebilir ve sonuç kişilerden bağımsız olarak aynı sonuçları verir (Turan, 2014).

İnsan bilimlerindeki olgular ise doğa bilimlerindeki gibi değildir. İnsan bilimlerindeki olgusal bütünlüklerin yapısı ve göreceliği doğa bilimlerindeki mutlakiyet anlayışı ile farklılıklar göstermektedir (Turan, 2014).

Bir insanın mutluluğunu herhangi bir araçla ölçebilirsiniz fakat aynı insandan elde ettiğiniz bilgiyi ertesi gün hatta aynı gün içerisinde tekrar alamayabilirsiniz ki bu durumu ölçebilecek araçlar da her kişi de aynı sonucu verecek bir ölçme aracı olamaz (Bhattacharjee, 2012).

Öte yandan, doğa bilimleri ile karşılaştırıldığında, sosyal bilimler içerisindeki bilim alanlarının sınırları çok net olarak görülmemektedir. Sosyal bilimlerdeki disiplinler arasında konu, amaç ya da yöntemsel açıdan benzerliklerin bulunması, sınırların esnek olmasına neden olmaktadır (Oplatka, 2014).

İnsani bilimler ise toplum içerisindeki insan davranışlarını, yapılarını ve sosyal olayları konu edinir. Sosyoloji, psikoloji, politika, tarih, antropoloji gibi bilimler sosyal bilimlerin içerisinde (Turan, 2014).

Sosyal bilimler ise toplum, örgüt, grup veya ekonomi gibi insanların veya insan topluluklarının ve bunların bireysel ya da toplu davranışlarını ele alan bilim dalıdır. Sosyal bilimler; sosyoloji (sosyal topluluklar bilimi), psikoloji (insan davranışı bilimi), ve ekonomi (firma, pazar ve ekonomi bilimi) gibi disiplinlere ayrılabilir (Bhattacharjee, 2012)

Sosyal bilimlerin yapısal sorunlar yaşamasının temel sebebi, içerisindeki disiplinlerin bizzat kendilerini sorgulamaması ve bu sorgulama neticesinde kavramsal yapılarının yeniden kurulma ihtiyacının giderilmemesidir (Şimşek, 2017).

Nitekim, bir disiplinin varlık kazanmasıyla birlikte, kendini sorgulaması ve bu sorgulama neticesinde kendisini yeniden yapılandırması beklenmektedir. Bu bakımdan, sosyal bilimler içindeki disiplinlerin varlık kazanması ile kimlik oluşturma ve geliştirme süreçlerinin bilinmesi disiplinin bu süreçte başarılı bir kimlik geliştirmesine katkı sağlanması beklenmektedir.

Sonuç

Sonuç olarak, eğitim yönetiminin sosyal bilimlerdeki konumunun incelendiği bu çalışmada eğitim yönetiminin sosyal bilimler alanında müstesna bir yere sahip olduğu görölmektedir. Bu kapsamda sosyal bilimler alanında oluşan yapısal sorunların eğitim yönetimini de etkilediği yönünde ulaşılan bulgulara rastlanmaktadır.

Eğitim yönetimi kapsamında sosyal bilimlerde sınırlar konusunda farklı görüşler bulunmakta ve bu durum araştırmacıların geçmiş inceleme ve çalışma eğitimlerindeki alan farklılıklarına bağlanmaktadır.

Eğitim yönetimi konusunda çalışma yapanlardan farklı eğitim alanlarından gelmelerine rağmen, alandaki araştırmacıların amaç kapsamında ortak bir epistemik-ampirik anlayış geliştirebildikleri ifade edilmektedir.

Oplatka ve Nudar (2014) çalışmalarında akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda, eğitim yönetimi alanının entelektüel kimliğini ele almışlardır. Araştırma, alanın bilimsel amaçlarını ve sınırlarının akademisyenlerde nasıl algılandığını belirlemeye yöneliktir.

Oplatka (2016) bir başka çalışmasında eğitim yönetiminin uluslararası bağlamda gelişimini incelemek adına alana ait köklü yedi bilimsel derginin içeriğini analiz etmeye çalışmıştır. Bu kapsamda alanın amaçlarını, eğitim yönetiminin bilgi temelini ve alandaki yöntem ve değerlendirmeler hakkında çalışmasını sürdürmüştür.

Eğitim yönetiminin bilgi temelini ve alandaki yöntem ve değerlendirmeleri kapsayan bu çalışma, alanın kuramsal ve uygulamadaki bilgi birikimini bütüncül ve sistematik bir şekilde görebilmeyi sağlamaktadır.

Eacott (2017) çalışmasında eğitim yönetimi ve liderliğinin sınırlarını sosyal epistemoloji açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda eğitim yönetimi ve liderliğinin sınırlarının bulanık ve parçalanmış olduğuna dikkat çekmektedir. Bu bağlamda bilgi gelişimini artırmak üzere sosyal bilgi epistemolojisi önerisinde bulunmuştur.

Hallinger ve Kovačević (2019) bilimsel haritalama yöntemini kullanarak 1960-2018 yılları arasındaki Scopus tabanlı eğitim yönetimi dergilerindeki makaleleri incelemiştir.

Araştırmacılar, son yirmi senede alanda çok hızlı bir bilgi patlaması olduğunu ifade etmektedir. Çalışmada, eğitim yönetimi alanının dört anahtar “düşünce okulu”na sahip olduğu belirtilmektedir:

- 1.Öğrenme liderliği,
- 2.Liderlik ve kültürel değişim,
- 3.Okul etkililiği/okul geliştirme,
- 4.Öğretmen yetiştirme.

Söz konusu çalışma kapsamında ayrıca alanda, “okul yöneticiliği” düşüncesinden “okul liderliği” paradigmasına doğru devinimsel metotlarla ilerleyen bir değişim olduğu da belirtilmektedir.

Hallinger ve Kovačević (2022) benzer bir yöntem ile Emal dergisinde yayınlanan 1972-2020 yılları arasındaki çalışmaları çeşitli açılardan özellikle eğitim yönetimi bağlamında incelemişlerdir.

Eğitim yönetimi çerçevesinde incelenen çalışmalarda 2012 yılından itibaren “yönetim” ya da “idare” kavramları yerine artık “liderlik” kavramının eğitim kurumlarında tercih edildiği belirtilmektedir.

Bununla birlikte çalışmada Emal dergisinde konu bağlamında beş farklı temanın vurgulandığı saptanmıştır:

- 1.Sistem yönetimi,
- 2.Kamu okulları,
- 3.Yükseköğretimin yönetimi,
- 4.Öğrenme liderliği,
- 5.Sosyal adalet liderliği.

Eğitim yönetimi çerçevesinde yukarıda temas edilen özellikle de yurt dışında yapılan araştırmalar incelendiğinde, eğitim yönetimi disiplininin uygulamanın ihtiyacı doğrultusunda ortaya çıktığı ve geliştiği görülmektedir. Bu bakımdan, araştırmacılar ile uygulayıcılar arasındaki iş birliğine dikkat çekilmektedir.

Eğitim yönetimi kapsamında ölkemiz odaklı alışmalardaysa Türkiye bağlamındaki araştırmaların zaman zaman batı paralelindeki çalışmalar olduğu belirtilmektedir (Turan, 2014; Yılmaz, 2016).

Türkiye’de bu durum eğitim yönetiminin ortaya çıkış ve gelişim sürecinin daha detaylı incelenmesi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Öte yandan, yurt dışı çalışmalarda da eğitim yönetiminin sınırlarının bulanık olduğu ifade edilmektedir.

Oplatka’nın (2014) da belirttiği gibi eğitim yönetimi çerçevesinde sosyal bilimlerdeki disiplinler arasında konu, amaç ya da yöntemsel açıdan benzerliklerin bulunması nedeniyle sınırlar net olarak izilememektedir.

Kaynakça

Ahonen, S. M., & Liikanen, E. (2009). Development and challenges of a new academic discipline, radiography science. *European Journal of Radiography*, 1(3), 81-84.

Akçamete, G. (2006). Eğitim bilimleri bakış açısıyla eğitim fakölteleri ve topluma hizmet işlevi alıştayı. İçinde F. . Dinçer (Ed.). *Sosyal bilimlerde nitel araştırmalar ve eylem araştırmaları: yaklaşımlar, yeni arayışlar ve uygulamalar*, 1-20. Pegem Akademi Yayınları.

Barzilai-Nahon, K. (2009). Gatekeeping: A critical review. *Annual Review of Information Science and Technology*, 43(1), 1-79.

Becher, T., & Trowler, P. (2001). *Academic tribes and territories* (2nd ed). Open University Press.

Büyüköztürk, ř., akmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, ř., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayınları.

Callahan, R. E. (1962). *Education and the cult of efficiency*. University of Chicago Press.

Campbell, R. F. (1972). Educational Administration—A Twenty-Five Year Perspective. *Educational Administration Quarterly*, 8(2), 1-15.

Choi, B. C. K., & Pak, A. W. P. (2006). Multidisciplinarity, interdisciplinarity and transdisciplinarity in health research, services, education and policy: 1. Definitions, objectives, and evidence of effectiveness. *Clinical & Investigative Medicine*, 29(6), 351–364.

Dikeçligil, B. (2010). Bilimsel paradigmların oluşumunda ve dönüşümünde sosyolojik bağlam. *Toplum Bilimleri*, 4(7), 53-61.

Eacott, S. (2017). A social epistemology for educational administration and leadership. *Journal of Educational Administration and History*, 49(3), 196-214.

Fearon, J. D (1999). What is identity (as we now use the word). Unpublished manuscript, Stanford University.

Grünberg T., & Grünberg D. (2013). *Bilim felsefesi*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Guest, G., Bunce, A., & Johnson, L. (2006). How many interviews are enough? An experiment with data saturation and variability. *Field Methods*, 18(1), 59-82.

Gulbenkian Komisyonu. (2003). *Sosyal bilimleri açın: Sosyal bilimlerin yeniden yapılanması üzerine rapor (Çev. Şirin Tekeli) (3. Basım)*. Metis Yayınları.

Hyung, P. S. (2001). Epistemological underpinnings of theory developments in educational administration. *Australian Journal of Education*, 45(3), 237-248.

İşçi, S. (2013). Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılmış lisansüstü tezlerin tematik metodolojik ve istatistiksel açıdan incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

Jupp, V. (2006). *The Sage dictionary of social research methods*. Sage.

Longhurst, R. (2010) Semi-structured interviews and focus groups. In: Clifford N. J. & Valentine G. (Eds.). *Key Methods in Geography*. (p. 103–116). Sage.

Maxcy, S. J. (2001). Educational leadership and management of knowing: The aesthetics of coherentism. *Journal of Educational Administration*, 39(6), 573-588.

McCain, K. (2015). Explanation and the nature of scientific knowledge. *Science & Education*, 24(7-8), 827-854.

Oplatka, I., & Nupar, I. (2014). The intellectual identity of educational administration: Views of Israeli academics. *International Journal of Educational Management*, 28(5), 546559.

Özdemir, Y., & Buyruk, H. (2019). İlga edilmiş bir disiplinin özgün bilimsel üretimi: Türkiye’de eğitim ekonomisi ve planlaması disiplininde yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Eğitim Bilim Toplum*, 17(65), 113-146.

Rodgers, R., & Rodgers, N. (2000). Defining the boundaries of public administration: Undisciplined mongrels versus disciplined purists. *Public Administration Review*, 60(5), 435-445.

Rollin, B. E. (2006). *Science and Ethics*. Cambridge University Press.

Şahin, F. (2018). Eğitim yönetiminin bilimsel sınırları: alan kitapları bağlamında epistemolojik bir karşılaştırma (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Şişman, M., & Turan, S. (2004). Eğitim yönetiminin gelişimi. İçinde: Y. Özden (Ed), *Eğitim ve okul yöneticiliği el kitabı* (pp. 99-146). Pegem Akademi.

Turan, S. (2004). Modernite ve postmodernite arasında bir insan bilimi olarak eğitim yönetimi. *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 1–8.

Yalçın, M. (2015). Batı kaynaklı bilginin Türk akademisindeki rolü: Eğitim yönetimi alanının değerlendirilmesi (Doktora tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

Yılmaz, K. (2018). Türkiye’deki eğitim yönetimi alanı ile ilgili çalışmalara eleştirel bir bakış. *Journal of Human Sciences*, 15(1), 123-154.

Wallerstein, I. (2003). Anthropology, sociology, and other dubious disciplines. *Current Anthropology*, 44(4), 453-465.